

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 34 Оцінка впливу на довкілля

Рівень вищої освіти –перший (бакалаврський)

Освітня програма «Екологія»

Спеціальність 101 Екологія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №6 від "26" січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури, політики, зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Форма силабусу розглянута на засіданні НМР університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2024 р.

Форма силабусу Затверджена Вченою радою університету
Протокол № ____ від «__» _____ 2024 р.

Розробники силабусу: Мельниченко Г.М. – викладач кафедри біології та екології

Зміст

1. Загальна інформація	4
2. Опис дисципліни	4
3. Структура курсу	5
4. Система оцінювання курсу (зразок)	7
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	7
6. Ресурсне забезпечення	7
7. Контактна інформація	7
8. Політика навчальної дисципліни.....	9

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Оцінка впливу на довкілля
Освітня програма	Екологія
Спеціалізація (за наявності)	–
Спеціальність	101 Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс / семестр	4/8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Практичні заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/4328

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Обов'язкова навчальна дисципліна «Оцінка впливу на довкілля» належить до професійно-орієнтованого циклу дисциплін і входить до навчального плану підготовки студентів спеціальності 101 «Екологія» за освітнім ступенем «бакалавр». «Оцінка впливу на довкілля» - це фахова дисципліна, яка формує базові компетентності щодо здійснення основних екологічних процедур, а саме стратегічну екологічну оцінку (СЕО) та оцінку впливу на довкілля (ОВД).

Метою навчальної дисципліни є оволодіння студентами нормативно-законодавчою базою та формування в них знань та умінь щодо проведення екологічної оцінки проектної документації, будівництва та реконструкції господарських об'єктів, програм і планів розвитку муніципальних утворень та регіонів, розташування виробничого потенціалу, а також методичних підходів до розробки звітів з оцінки впливу на довкілля.

Цілі навчальної дисципліни:

- з'ясувати сутність стратегічної оцінки як інструменту збалансованого (сталого) розвитку;
- засвоїти базові поняття та принципи стратегічної екологічної оцінки (СЕО) і оцінки впливу на довкілля (ОВД);
- набути здатність аналізувати поточний стан довкілля, оцінювати вплив стратегій, планів і програм (СПП) на довкілля, забезпечувати участь громадськості в процесі СЕО та готувати рекомендації щодо запобігання або зменшення екологічних наслідків реалізації СПП;
- набути практичних навичок здійснення процедур оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки.

Компетентності

ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

СК20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.

СК22. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.

СК25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

Програмні результати навчання

ПР11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.

ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.

ПР16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Вступ. Процедура екологічної оцінки (ЕО) в світі.	Поняття екологічної оцінки. Мета та завдання проведення екологічної оцінки. Основні принципи ЕО. Застосування ЕО. Результати ЕО. Забезпечення підстав екологічної оцінки. Розвиток систем екологічної оцінки в світі. Стадії розвитку екологічної оцінки. Методики проведення екологічних оцінок в країнах світу та світових банківських установах. Міжнародні зобов'язання України в сфері екологічної оцінки.	Творче завдання (есе), спеціальна дискусія
2.	Тема 2. Стратегічна екологічна оцінка(СЕО).	Поняття СЕО. Мета проведення СЕО. Ключові принципи застосування СЕО. Впровадження СЕО в процес розроблення планів і	Творче завдання (есе), спеціальна

		програм. Визначення необхідності проведення СЕО під час розроблення планів і програм. СЕО планів і програм. Перспективи провадження СЕО в Україні	дискусія, тестові завдання
3.	Тема 3. Міжнародні зобов'язання України в сфері оцінки впливу на довкілля.	Оргунська Конвенція, Конвенція Еспо, Угода про асоціацію між Україною та Європейським союзом, Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.	Творче завдання (презентація), спеціальна дискусія.
4.	Тема 4. Законодавча база України щодо оцінки впливу на довкілля.	Основні поняття Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Зміст оцінки впливу на довкілля. Суб'єкти оцінки впливу на довкілля.	Спеціальна дискусія
5.	Тема 5. Порядок здійснення оцінки впливу на довкілля.	Визначення необхідності проведення ОВД. Повідомлення про планову діяльність. Громадське обговорення. Підготовка звіту з оцінки впливу на довкілля. Експертні комісії з ОВД. Висновок з ОВД їх зміст, статус і оскарження. Врахування Висновку з ОВД при прийнятті управлінських рішень.	Тестові завдання
6.	Тема 6. Участь громадськості в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля.	Законодавче і нормативно-правове забезпечення доступу громадськості до екологічної інформації та урахування громадських інтересів при розробленні і реалізації проектів екологічно небезпечних об'єктів та видів діяльності. Організація громадського обговорення у процесі ОВД.	Спеціальна дискусія
7.	Тема 7. Оцінка транскордонного впливу на довкілля	Процедура здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля. Схвалення результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля.	Спеціальна дискусія

8.	Тема 8. Відповідальність за порушення законодавства про ОВД	Дії чи бездіяльність за які накладається відповідальність. Види відповідальності. Тимчасова заборона (зупинення) та припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про ОВД.	Спеціальна дискусія
----	--	--	---------------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	–
Практичні заняття	35
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		–
Практичні заняття		5		5		5		5		5		5		5				35
Самостійна робота														10				10
Індивідуальні завдання						5												5
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень		5		5		10		5		5		5		15			50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійні презентації (лептоп, проєктор), використання системи дистанційної освіти для проведення тестування.
-----------------------------------	---

Література

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017р. №2059-VIII.

2. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 р. № 2354-VIII.

3. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості (посібник) /Є. Алексеєва [за заг. ред. О. Кравченко] – Видавництво «Компанія “Манускрипт”» – Львів, 2017. – 36 с.

4. Стратегічна екологічна оцінка: можливості для громадськості (посібник) / С. Шутяк [за заг. ред. О. Кравченко] – Видавництво «Компанія“Манускрипт”» – Львів, 2017. – 28 с.

5. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України Про затвердження Загальних методичних рекомендацій щодо змісту та порядку складання звітів з оцінки впливу на довкілля від 15.03.2021 р. №193.

6. Методичні рекомендації для проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: практичний посібник / Г. Марушевський, В. Потапенко. – Київ, 2019. – 72 с.

7. Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми економічного і соціального розвитку Івано-Франківської міської територіальної громади на 2021-2023 рр. / Миленька М.М., Мельниченко Г.М., Різничук Н.І., Клід В.В./ Режим доступ: https://www.mvk.if.ua/uploads/files/54608_8.pdf

7. Контактна інформація

Кафедра	Назва, адреса, кабінет, телефон, сайт, електронна адреса
Викладач (і) Гостьові лектори	Галина Мельниченко, к.б.н., викладач
Контактна інформація викладача	Галина Мельниченко halyna.melnichenko@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	- Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).
--------------------------	---

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»
https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

- У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
- В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
- <https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

- Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)»

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-TaProvedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-UniversytetuIm.-Vasylia-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

- По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно

	покращення змісту навчальної дисципліни.
Пропуск і занять (відпрацювання)	Студенти зобов'язані відвідувати заняття, незалежно у якій формі вони проводяться (авдиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення окремих студентів до складання семестрового контролю. Відпрацювання пропусків без поважних причин дозволяється лише за заявою на ім'я декана і набуття чинності відповідного розпорядження. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються без попередніх узгоджень.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально. Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням.
Невідповідна поведінка під час заняття	Студенти, чия поведінка впродовж одного чи кількох занять не відповідає загальним нормам, встановленим Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, можуть бути тимчасово відсторонені від заняття з подальшим індивідуальним відпрацюванням у позаурочний час.
Додаткові бали	-
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи.

Викладач
Мельниченко Г.М., к.б.н., доц.

